

Література

1. О мере близости частотных словарей русских поэтов XIX-XX веков // Математическая морфология. Электронный математический и медико-биологический журнал. – Т. 3, вып. 2. – 1999. – С. 119.
<http://www.smolensk.ru/user/sgma/MMORPH/TITL.HTM>
2. Орлова О.В. Компьютерный анализ поэтического текста и моделирование ассоциативно-смыслового поля ключевого концепта творчества автора// Открытое дистанционное образование. – Выпуск 1(9), 2003. – С. 57-60.
3. Перебийніс В.С., Муравицька М.П., Дарчук Н.П. Частотні словники та їх використання. – К.: Наукова думка, 1985. – 204 с.
4. Частотный словарь языка сборника “Часть речи” И. Бродского
<http://slovari.ru/default.aspx?s=0&p=5316&0a0=1894>

Наталія Вовчаста

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Використання програми «Словник пожежно-рятувальних термінів» на практичних заняттях з іноземної мови

Педагогічні програмні засоби є невід’ємним компонентом навчального процесу з іноземної мови у вищих навчальних закладах МНС України.

Серед ППЗ, які пропонуються останнім часом, важливе місце займають електронні навчальні курси, посібники, словники.

Іноземна мова по різному викладається в різних аудиторіях, що залежить від застосування її в тій чи іншій професії. Тому, необхідною умовою навчання є глибокі змістовні програми, ЕП, відповідний допоміжний методичний матеріал з фахових дисциплін.

Вибір ППЗ навчання у ВНЗ МНС України зумовлений: цілями навчання; змістом навчального матеріалу та специфікою предметної області; темпом та терміном процесу навчання; стилем навчання та рівнем педагогічної майстерності педагога; дидактичним та матеріально-технічним забезпеченням процесу навчання; рівнем підготовки курсантів. На практичних заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням на перших, других та п’ятих курсах напрямку підготовки «Пожежна безпека» та «Цивільний захист» широко використовуються Англо-український пожежно-технічний словник -мінімум [5] та Короткий українсько-англійський словник зі сфери надзвичайних ситуацій [4].

Вищезгадані словники є додатковим засобом до навчальних посібників «Англійська мова для рятувальників» (Частина I) [1], «Англійська мова для рятувальників» (Частина II) [2] та «Професійна англійська мова: тексти і вправи»[3]. Електронні та паперові версії словників широко використовуються при вивченні іноземних мов майбутніми фахівцями цивільного захисту та у їх професійній діяльності. Невеликі за об’ємом, ретельно підібрані, вони дають змогу курсантові знайти відповідний переклад слова, словосполучення та необхідні також при роботі з іноземною науково-технічною літературою, документацією на спеціалізоване

обладнання закордонного виробництва тощо, для розширення особистісного тезауруса курсантів.

Щодо Програми «Словник пожежно-рятувальних термінів», то вона створена на основі трьох пожежно-технічних словників (англійсько-український, французько-український та німецько-український). Ця програма призначена для викладачів, курсантів та студентів навчальних закладів МНС України, рятувальників а також студентів і фахівців інших професій, які використовують пожежно-рятувальну термінологію у своїй діяльності .

Застосування програми «Словник пожежно-рятувальних термінів» є доцільним у комп'ютерних класах, електронних читальних залах бібліотеки, під час роботи на переносних комп'ютерах та у домашніх умовах при наявності комп'ютера. При перекладі електронних текстів передбачено введення слова для пошуку шляхом копіювання перших літер з тексту у поле для введення. Позитивним є те, що програма не вимагає інсталяції, що робить можливим її використання з флеш-накопичувачів та інших переносних носіїв інформації. Словники, які використовуються програмою, можна редагувати за допомогою програми Microsoft Access. Основним недоліком електронного словника для персонального комп'ютера є те, що ним не завжди можна скористатися. Зокрема, під час занять, які проводяться за межами комп'ютерного класу, зовні приміщень, на навчаннях, під час виконання професійних обов'язків (за винятком можливості використання переносних комп'ютерів) курсант, студент, викладач чи фахівець не може працювати з таким електронним словником [6].

Таким чином, використання ППЗ на практичних заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням є ефективним способом важливим компонентом у системному та послідовному навчанні.

Література

1. Вовчаста Н.Я. Англійська мова для рятувальників. Частина I. Навчальний посібник з англійської мови для курсантів та студентів напряму підготовки «Пожежна безпека» та «Цивільний захист» Навчальний посібник / Вовчаста Н.Я., Дідух Л.І., Іванів О.В., Ткаченко Т.В. – Львів: Вид-во ЛДУ БЖД, 2011. – 128 с.
2. Вовчаста Н.Я. Англійська мова для рятувальників. Частина II. Навчальний посібник з англійської мови для курсантів та студентів напряму підготовки «Пожежна безпека» та «Цивільний захист» Навчальний посібник / Вовчаста Н.Я., Дідух Л.І. – Львів: Вид-во ЛДУ БЖД, 2011. – 128 с.
3. Вовчаста Н.Я. Професійна англійська мова: тексти і вправи. Навчальний посібник / Бадюк О.О., Вовчаста Н.Я., Дідух Л.І., Іванів О.В., Ткаченко Т.В., Шванова О.В. – Львів: Вид-во ЛДУ БЖД, 2011. – 72 с.
4. Вовчаста Н.Я. Короткий українсько-англійський словник зі сфери надзвичайних ситуацій–Понад 5000 термінів і термінологічних сполучень / Гульчевська М.Б., Бугайська О.В., Брига Т.Р., Монастирська Д.М., Лабач М.М.; За ред. Коваль М.С., Шуневича Б.І. – Львів: Вид-во ЛДУ БЖД, 2010. – 184 с.
5. Гульчевська М. Б. Англійсько-український пожежно-технічний словник-мінімум / Гульчевська М. Б., Вовчаста Н. Я., Бугайська О. В. — Львів : ЛІПБ, 2005. — 181 с.
Сольський Р. П. Німецько-український пожежно-технічний словник-мінімум / Сольський Р. П. — Львів : ЛІПБ, 2005. — 59 с.

6. Козяр М.М., Кузик А.Д. Використання мобільних телекомунікаційних пристроїв у системі підготовки фахівців оперативно-рятувальної служби цивільного захисту [Електронний ресурс] / Козяр М.М., Кузик А.Д.– Режим доступу: – http://ubgd.lviv.ua/wap-port/html/noaooij_1.html

Тетяна Грязнухіна, Тетяна Любченко
Український мовно-інформаційний фонд НАН України

Електронні словники паронімів та їх використання в системах автоматичної обробки тексту

Паронімія належить до поширених мовних явищ, які через свою причетність до плану змісту мовних знаків вимагають особливої уваги до себе в системах автоматичної обробки текстової інформації. Зокрема це стосується систем машинного перекладу, автоматичного редагування, систем інформаційного пошуку. Ефективність цих систем залежить від вміння їх розпізнавати і виправляти в тексті, що обробляється, ситуацій із неправильним вживанням (у розумінні адекватності передавання авторської думки) одного з компонентів паронімічної пари.

Створюваний в Українському мовно-інформаційному фонді НАН України електронний словник паронімів (ЕСП) передбачається використовувати як основний інструмент ідентифікації паронімів в українських текстах. Крім того, ЕСП в Автоматичному редакторі є джерелом інформації про лексичні значення розпізнаних паронімів.

В Українському мовно-інформаційному фонді паронімічна параметризація входить до завдання автоматичної семантичної розмітки Українського національного лінгвістичного корпусу.

Побудова ЕСП передбачає виконання таких завдань:

- інтерпретація на графемному рівні основної характеристики паронімів – „звукова подібність” (стосовно до письмової форми мови);
- формування ЛБД фонетичних паронімів української мови;
- формування ЛБД квазіпаронімів української мови;
- інтеграція ЛБД паронімів із тлумачним словником української мови у загальній лексикографічній системі УМІФ НАНУ.

Формування ЛБД паронімів здійснювалося на базі електронного граматичного словника української мови (обсягом понад 260 тис. словникових одиниць) у автоматизованому режимі.

Словникова стаття ЕСП включає в себе таку інформацію: компоненти паронімічної пари, лексико-граматичний клас, тип паронімів (фонетичні чи квазіпароніми), розрізнявальні ланцюжки графем у паронімічній парі, лексичні значення компонентів паронімічної пари.